

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-56>

УДК 338.4

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

THE CHARACTERISTIC FEATURES OF INTERNATIONAL TOURISM DEVELOPMENT

Кириченко Ольга Вячеславівна

аспірант,

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3785-9532>**Kyrychenko Olga**

Odessa I.I. Mechnikov National University

Стаття присвячена розвитку міжнародного туризму та оцінці місця туризму в сучасному суспільстві. В статті розглядаються розуміння ключових концепцій і теорій, пов'язаних з розвитком міжнародного туризму та розглядається оцінка процесів і практик розвитку міжнародного туризму. Розвиток міжнародного туризму – це сфера, яка має враховувати багато факторів, таких як культурні фактори, фактори навколишнього середовища, соціальні фактори, політичні фактори, технологічні фактори, економічні та правові фактори. Теорії, пов'язані з цими факторами, слід враховувати в процесі розвитку міжнародного туризму. Це пов'язано з роз'ясненням різних практик в управлінні міжнародним туризмом, таких як стратегії сталого розвитку в міжнародному туризмі та практики, які використовуються для вирішення питань культурного різноманіття в розвитку міжнародного туризму.

Ключові слова: сталий туризм, розвиток, міжнародний туризм, напрямки розвитку міжнародного туризму, туризм в ЄС.

The article examines the development of international tourism and the assessment of the place of tourism in modern society. The understanding of key concepts and theories related to the development of international tourism and considers the evaluation of the processes and practices of the international tourism development. The development of international tourism is an area that must consider many factors, such as cultural factors, environmental factors, social factors, political factors, technological factors, economic and legal factors. Theories related to these factors should be considered in the process of international tourism development. This is related to the clarification of various practices in international tourism management, such as strategies for sustainable development in international tourism and practices used to address issues of cultural diversity in the development of international tourism. Tourism is one of the world's largest and most important industries, and the international tourism industry involves various stakeholders who belong to different parts of the world. International tourism brings both advantages and disadvantages to society: economic impact, environmental impact and socio-cultural impact are among them and are the main considerations in the development of international tourism. Considering the place of tourism in modern society, it is important to pay attention to the concept of sustainable tourism. Sustainable tourism can be introduced as tourism that minimizes costs and maximizes the level of benefits of tourism for local communities and the natural environment. The rapid growth of the tourism industry leads to an increase in the number of migrants as workers in the tourism industry, with many intercultural problems than in the past, and cultural diversity is a major conflict in today's society. The tourism industry can be defined as a human-oriented industry that is labor intensive. There is a flow of labor from developing to developed countries, resulting in an uneven distribution of labor.

Keywords: sustainable tourism, development, international tourism, directions of development of international tourism, tourism in the EU.

Постановка проблеми. Туризм є однією з найбільших вагомих світових галузей, і міжнародна туристична індустрія залучає різних зацікавлених сторін, які належать до різних частин світу. Згідно з визначенням Всесвітньої туристичної організації, туризм можна

визначити як «усі подорожі, які включають перебування принаймні одну ніч, але менше ніж один рік далеко від дому».

Міжнародний туризм дає суспільству як переваги, так і недоліки: економічний вплив, вплив на навколишнє середовище та соці-

ально-культурний вплив є одними з основних міркувань у розвитку міжнародного туризму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання міжнародного туризму досліджували багато вчених, таких як Годфрі К., Маккул С., Мойзі Р., Брамвелл Б., Мейер Д., Прітчард А., Брюнер Е. та Холл Ц. [1–7].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Зростання масового туризму призводить до кількох проблем, пов'язаних з розвитком міжнародного туризму. Ці проблеми включають екологічну, культурну та соціальну бідність. Найбільш очевидні наслідки туризму пов'язані з фізичним ландшафтом. Саме розглядання проблеми міжнародного туризму як комплексного процесу може вирішити основні проблеми, які викликає діяльність, пов'язана з його розвитком.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою даної статті є дослідження характерних особливостей розвитку міжнародного туризму.

Виклад основного матеріалу дослідження. За даними Годфрі та Кларка, індустрія туризму є однією з найбільш швидкозростаючих галузей у світі, що є значним рішенням багатьох економічних і соціальних проблем, особливо в країнах третього світу [1].

Як стверджують Маккул і Мойзі, існує багато факторів, які призводять до зростання попиту на розвиток міжнародного туризму, включаючи процес глобалізації, розвиток автомобілізації та масового транспорту, впровадження інформаційних технологій для зацікавлених сторін у туристичній індустрії. Збільшення ВВП у світі та збільшення доходів, які витрачаються на подорожі та розвиток безпеки для туристів [2].

Як описано у Брамвелл і Мейер, зростання масового туризму призводить до кількох проблем, пов'язаних з розвитком міжнародного туризму. Ці проблеми включають екологічну, культурну та соціальну бідність. Найбільш очевидні наслідки туризму пов'язані з фізичним ландшафтом [3].

За Прітчардом, розглядаючи місце туризму в сучасному суспільстві, важливо звернути увагу на концепцію сталого туризму. Сталий туризм можна запровадити як туризм, який передбачає мінімізацію витрат та максимізацію рівня переваг туризму для місцевих громад та природного середовища. Це передбачає збереження та зменшення шкоди для ресурсів туризму, що сприяє виживанню галузі. Сталий міжнародний туризм передбачає екологічно відповідальне відвідування та подорожі до природних територій, які забез-

печують збереження ресурсів з найменшим впливом на відвідувачів.

Звичайний туризм не зосереджується на правильному плануванні для підвищення екологічної відповідальності, і існує можливість завдати шкоди навколишньому середовищу. Також це не стосується надання пільг для місцевих громад [4].

Сталий туризм завжди намагається мінімізувати негативний вплив туризму за допомогою кращого управління та ефективного планування, тоді як звичайний туризм – це відсутність управлінського контролю для мінімізації негативного впливу туризму. Наприклад, міжнародна команда експертів під керівництвом Європейської мережі для сталого розвитку туризму Ecotrans представила вісім напрямків сталого туризму, включаючи культурну та природну спадщину, стійкі подорожі, оцінку якості, стійке управління ланцюгом поставок, навчання та спілкування, увагу до клімату зміни та енергоефективність, управління призначенням та стійке виробництво та споживання.

Європейська комісія визнала важливість туризму в європейській економіці і підготувала програму, відому як європейський Порядок денний 21 для туризму. У 2004 році Європейська комісія створила Групу зі сталого розвитку туризму, відому як TSD, яка підтримує заохочення зацікавлених сторін працювати відповідно до Порядку денного 21, що забезпечує стійкість європейського туризму. Комісія також запропонувала оновлену європейську туристичну політику, яка підтримує розвиток конкурентоспроможності європейської туристичної індустрії з ефективним створенням робочих місць за рахунок сталого зростання міжнародного туризму. Природний туризм є ще одним сучасним підходом до розвитку міжнародного туризму. Це відбувається в природних зонах, і відвідувачам дозволяється насолоджуватися природою.

За Брюнером еко-туризм – це туризм, заснований на природі, і це сприяє збереженню природних ресурсів із залученням навчання. Культурні туристичні напрямки також присутні в сучасному розвитку міжнародного туризму, який приносить дохід і прибуток [5].

У випадку розвитку міжнародного туризму важливо звернути увагу на розуміння культурних відмінностей цих людей, що сприяє досягненню довгострокового успіху. Швидке зростання індустрії туризму призводить до збільшення кількості мігрантів як працівників туристичної галузі, з багатьма міжкультурними

проблемами, ніж у минулому, а культурне розмаїття є основним конфліктом у сучасному суспільстві. Організації в міжнародній туристичній індустрії, такі як готелі, ресторани та авіакомпанії, повинні зосередитися на різноманітних потребах та очікуваннях гостей і співробітників із різноманітними культурами. Індустрію туризму можна визначити як індустрію, орієнтовану на людину, яка є трудомісткою. Існує потік робочої сили з країн, що розвиваються, до розвинених країн, що призводить до нерівномірного розподілу робочої сили. Мігранти претендують на роботу в організації в туристичній індустрії, яка створює пул працівників різної культури.

Як стверджує Обрадор можна представити три основні теоретичні моделі туристичних організацій для управління культурним різноманіттям у галузі, і ці теорії пов'язані з розвитком міжнародного туризму. Модель Клюкхона-Стродтбека може бути введена як рання культурна порівняльна модель, яка доступна для виявлення культурного різноманіття. Ця модель включає шість основних орієнтацій для досягнення мети ідентифікації культурного різноманіття. Перше питання моделі зосереджується на природі людей у системі. Розглядаючи туристичну індустрію, людей можна ідентифікувати як з позитивними, так і з негативними моделями поведінки відповідно до їх культурного походження. Відносини людей з іншими задаються другим питанням моделі. Більшість розвинених країн, стають полікультурними країнами в результаті нерівномірного розподілу робочої сили. Наступне питання зосереджується на модальності людської діяльності, у цьому випадку необхідно враховувати минулий, теперішній і майбутній досвід. Наприклад, важливо враховувати минулий і сучасний досвід при прийнятті рішень в галузі міжнародного туризму в майбутньому. Такий підхід забезпечує переваги для ефективної реалізації стратегій розширення туристичних організацій з кращим управлінням питаннями культурного різноманіття. Наступне питання моделі Клюкхона-Стродтбека зосереджується на концепції простору. Основним обмеженням моделі Клюкхона-Стродтбека є те, що її не можна вважати зв'язуванням двох національних культур і концентрується вона лише на кількох підходах до культурних відмінностей.

Модель Холла є наступним теоретичним підходом, який можна використовувати для управління культурним різноманіттям у розвитку міжнародного туризму. Модель Холла

забезпечує дві реакції на культуру: один вимір розглядає низький контекст і високий контекст, а інший – поліхромний і монохромний. У монокультурах можна помітити, що існує різкий поділ між життям людей і роботою.

Згідно з Брамвелл и Мейер, модель Хофстеде може бути використана в розвитку міжнародного туризму, який підтримує детальне пояснення культури за допомогою норм і цінностей. Це розглядає культурне різноманіття в широкому куті, а не порівнює національні культури. Ця модель розглядає культурні відмінності інакше, ніж дві інші моделі, які визначають п'ять вимірів для розуміння культурних відмінностей, включаючи ідентичність, ієрархію, істину, чесноту та гендер [6].

Співробітники повинні бути мотивовані для досягнення очікуваних результатів організації з ідентифікацією всіх гостей як цінних гостей. Можна спостерігати культурно однорідні групи в туристичних організаціях, і розвиток навичок міжособистісного спілкування, що є важливим для забезпечення ефективної комунікації між різними робочими групами. У випадку міжнародного туризму, співробітникам туристичних організацій доводиться працювати з різними людьми з різним культурним походженням, і дуже важливо використовувати наведені вище теоретичні моделі для визначення культурного різноманіття.

Як стверджує Прітчард, теорії розвитку та модернізації також можна використовувати в процесі розвитку міжнародного туризму. Туризм допомагає багатьом країнам досягти розвитку: це включає як економічний розвиток, так і людський розвиток. Теорія модернізації пов'язує глобальну нерівність з різними рівнями економічного розвитку. Ця теорія також припускає, що країни з низьким рівнем доходу стають економікою з високим або середнім рівнем доходу з досягненням самопідтримуваного економічного зростання. Туризм є кращим способом досягнення економічного зростання, оскільки це краще вирішення проблем безробіття, заробітку іноземної валюти, збільшення внутрішніх надходжень, диверсифікації економіки та розвитку інфраструктури.

Наприклад, країни з низьким рівнем доходу, такі як М'янма та Непал, отримують вигоду від туристичної індустрії, а люди з низьким рівнем доходу можуть знайти як опосередковану, так і пряму роботу, пов'язану з індустрією туризму. Прямий дохід від туризму можна визначити як дохід від туристів, непрямий дохід від надання місцевих продуктів і послуг для відвідувачів, індукований дохід від

повторного витрачання туристичних доходів у місцевій економіці.

При розгляді процесів і практик розвитку міжнародного туризму важливо оцінити практики, що стосуються сталого туризму. У разі міжнародного сталого розвитку туризму в центрі уваги руху прихильності туристів є економічний розвиток, глобалізація світової економіки, зменшення торгових бар'єрів, заохочення інвестицій у туризм, розвиток транспортної галузі та розширення обміну між різними країнами. Згідно з опитуванням, проведеним Всесвітньою туристичною організацією з метою виявлення мотивів подорожей туристів у США, Великобританії, Франції та Канаді, більшість з них віддають перевагу дикій природі в дикій природі. Інші основні переваги включають спостереження за птахами, рідкісними видами та відвідування корінного населення.

Згідно з уточненням Холла [7], сталий туризм є основною сферою, яка сприяє залученню туристів у майбутньому із запланованим збереженням навколишнього середовища. Практики сталого туризму можна визначити за трьома основними частинами, включаючи екологічну перспективу, соціальну та культурну перспективу та економічну перспективу. Можна помітити, що стійкий туризм має менший вплив на природні ресурси, особливо на заповідних територіях. Шкоду навколишньому середовищу система мінімізує. Практика сталого туризму також захищає соціальну структуру або культурні звички в його місцях. Належне планування, розробка, моніторинг та програми інформування дозволяють зацікавленим сторонам, таким як окремі особи, державні установи, громади та туроператори, залучатися до процесу. Крім того, процеси та практики сталого туризму забезпечують економічний добробут суспільства, водночас забезпечуючи справедливий та стабільний дохід для громади.

Сталий туризм спрямований на запобігання шкоди природним, культурним та економічним ресурсам, які ефективно зберігають ресурси.

Розглядаючи стратегії сталого розвитку в міжнародному туризмі, туристичні агенції повинні залучатися зі спільною прихильністю до сталого розвитку. Також практика включає надання освіти місцевій громаді, що сприяє забезпеченню сталого розвитку туризму в усьому світі. Сталий розвиток туризму є основною частиною розвитку міжнародного туризму, що включає критерії збереження як

природних, так і людських туристичних ресурсів для забезпечення їх використання в майбутньому, підвищення рівня життя населення на територіях розвитку туризму та сприяння інформаційним програмам як для туристів, так і для місцевої громади про концепцію збереження.

Встановлення цілей і завдань, які стосуються планування реалізації для громади чи регіону та формулювання набору індикаторів, що розкривають цілі розвитку туризму, впровадження стратегій управління, моніторинг результатів діяльності сектору ділового туризму з використанням встановлених показників, оцінка ефективності стратегій управління та розробка політики, яка керує туристичним сектором, щоб переконатися, що оцінка ефективності та моніторинг є деякими рекомендаціями, які підтримують сталий розвиток туризму на міжнародному рівні. Всесвітня туристична організація пропонує набір індикаторів для людей, які займаються розробкою та керівництвом планування туризму.

Процеси та практики, які доступні для задоволення різноманітних потреб і очікувань культурно різноманітних зацікавлених сторін у туристичній індустрії, є важливими для розвитку міжнародного туризму та аналізу туризму в сучасному суспільстві. Індустрія туризму має справу з великою кількістю людей у різних країнах, які повинні впроваджувати ефективні рішення для задоволення їх культурних потреб. Говорячи про різних відвідувачів, вони мають різні потреби, очікування та моделі поведінки, які впорядковані відповідно до їхніх моделей поведінки. Вони очікують безпечного та дружнього середовища. Отже, співробітники організацій туристичної галузі зобов'язані задовольняти ці потреби з урахуванням культурного розмаїття.

Мовні бар'єри можуть бути введені як одна з основних частин культурних проблем, але цьому можна запобігти, скерувавши клієнта до працівника, який має ту саму культурну базу і тією ж мовою. Повага до культурних цінностей, управління затримками в туристичних організаціях, зміцнення корпоративного духу та підтримка хороших відносин із клієнтами є важливими для контролю як міжкультурних питань, так і міжкультурних проблем у міжнародній туристичній індустрії. Стратегії, доступні туристичним організаціям для управління культурним різноманіттям, сприяють досягненню кращої репутації як серед клієнтів туристичних поїздок, так і клієнтів бізнес-класу. Міцні стосунки між клієнтами та

організаціями в туристичній індустрії можна побудувати через культурні цінності, переконання та походження.

Неефективна комунікація є однією з головних причин для порушення культурних проблем, які призводять до культурного конфлікту. Культурні навички ведення переговорів у працівників організацій туристичної індустрії необхідно розвивати за допомогою комунікаційної стратегії. Комунікативні навички співробітників покращуються завдяки розумінню різних мов для роботи з різними клієнтами. Можливості навчання можуть бути надані для розвитку навичок вирішення проблем та управління культурними конфліктами. Перекладачі відіграють головну роль у міжнародній туристичній індустрії, вони допомагають уникати мовних бар'єрів між гостями та туристичними організаціями.

Співробітникам цих організацій також надаються можливості для навчання, щоб покращити свої навички ведення міжнародних переговорів, навички управління конфліктами та навички міжособистісного спілкування. Професійний розвиток співробітників є дуже важливою вимогою для туристичних організацій, оскільки гості, які належать до більшості культур, люблять мати справу з професійними людьми. Новобранці організацій проходять міжкультурну підготовку, яка допомагає забезпечити кращий початок ефективного спілкування з гостями, які відрізняються культурою. Організації міжнародної туристичної індустрії створили свої філії в різних країнах. Тому важливо забезпечити міжкультурну підготовку для співробітників, яких очікується відправити в якості експатріантів, які допомагають уникнути або мінімізувати міжкультурні проблеми.

Міжкультурні навчальні програми також забезпечують переваги в організації, що робиться після проведення аналізу потреб. Ефективне управління міжнародним персоналом туристичних організацій є важливою практикою для роботи з різними культурними гостями без культурних конфліктних ситуацій. Міжнародне стратегічне планування таких організацій здійснюється міжнародними менеджерами з людських ресурсів, тому важливо досягти їх максимального внеску в ефективне управління міжнародними справами, що стосується культурного розмаїття. Стратегії щодо людських ресурсів мають бути сильними, щоб залучити більш кваліфікованих людей для організації ефективної роботи з відвідувачами культурного розмаїття. Також важливо запровадити стратегії утримання

співробітників, які мотивують підготовлених досвідчених співробітників залишатися в компанії на тривалий час.

Антиконкурентна практика впливає на стійкість міжнародного туризму. Наприклад, проблеми, що стосуються життєздатності, ефективності та стійкості туризму в більшості країн, що розвиваються, впливають на питання конкуренції та лікування антиконкурентної поведінки. Причиною антиконкурентної поведінки в країнах, що розвиваються, є конкуренція між кількома інтегрованими провідними гравцями з високою часткою ринку.

Інші основні напрямки розвитку міжнародного туризму є методами запобігання забрудненню навколишнього середовища. Організації туристичної галузі займаються проблемами забруднення повітря, землі та води. Управління відходами громадського харчування є однією зі складних сфер у більшості туристичних організацій, ці відходи пов'язані не лише з харчовими відходами, а й з консервними банками, пляшками та папером. Існує суворе законодавство щодо поводження з міжнародними відходами громадського харчування. Законодавство передбачає два варіанти боротьби з такими відходами, включаючи сміттєзвалище або спалювання.

Висновки. Розглядаючи розвиток міжнародного туризму, це саме кілька проектів будівництва нових готелів, особливо біля пляжів. Але це призводить до пошкодження природних ресурсів, тому важливо провести оцінку впливу на навколишнє середовище для визначення постраждалих територій та вжиття коригуючих дій для мінімізації впливу на навколишнє середовище. Індустрія туризму – це галузь, яка швидко розвивається у світі, та яка включає в себе багато людей, які належать до різних частин світу. Туризм відіграє головну роль у сучасному суспільстві, існує багато теорій, що стосуються розвитку міжнародного туризму, таких як теорії розвитку та модернізації. Розвиток міжнародного туризму має мати справу з культурно різноманітними людьми а, тому важливо зрозуміти теоретичні основи визначення культурних відмінностей, включаючи модель Клюкхона – Стродтбека, модель Хофстеде та модель Холла. Сталий туризм – це відома концепція розвитку міжнародного туризму, яка включає екологічну, соціальну та культурну перспективу та економічну перспективу. Більшість сучасних туристів люблять проводити час на природі, тому природний туризм та еко-туризм стали популярними напрямками розвитку сучасного міжнародного туризму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Kerry Godfrey, Jackie Clarke. *Tourism Development Handbook: A Practical Approach to Planning and Marketing* – Cengage Learning ЕМЕА; 1st edition (December 13, 2000). 240 p.
2. McCool, S. and Moisey, R. N. (2001), *Tourism, Recreation and Sustainability: Linking Culture and the Environment*, Wallingford: CABI, pp. 56–67. URL: <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.458.3854&rep=rep1&type=pdf>.
3. Bramwell, B. and Meyer, D. (2007), *Power and Tourism Policy Relations in Transition*, *Annals of Tourism Research*, 34, pp. 766–788. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.annals.2007.03.009>.
4. Pritchard, A. (2007), *Tourism and gender: embodiment, sensuality and experience*, CABI Publishing, pp. 90–102. URL: <https://cabidigitallibrary.org/doi/10.1079/9781845932718.0000>.
5. Bruner, E.M. (2004), *Culture on Tour: Ethnographies of Travel*, Chicago, University of Chicago Press, pp. 78–86. URL: <https://press.uchicago.edu/ucp/books/book/chicago/C/bo3641772.html>.
6. Obrador, P., Crang, M. and Travlou, P. (2009), *Cultures of Mass Tourism: Doing the Mediterranean in the Age of Banal Mobilities*, Aldershot: Ashgate, pp. 67–78. URL: https://www.academia.edu/312400/Cultures_of_Mass_tourism_Doing_the_Mediterranean_in_the_Age_of_Banal_Mobilities.
7. Hall, C. M. (2000), *Tourism planning: Policies, processes and relationships*, Harlow: Prentice Hall, pp. 17–26. URL: https://www.researchgate.net/publication/306088428_Tourism_Planning_Policies_Processes_and_Relationships.

REFERENCES:

1. Kerry Godfrey, Jackie Clarke. *Tourism Development Handbook: A Practical Approach to Planning and Marketing* – Cengage Learning ЕМЕА; 1st edition (December 13, 2000). 240 p.
2. McCool, S. and Moisey, R. N. (2001) *Tourism, Recreation and Sustainability: Linking Culture and the Environment*, Wallingford: CABI, pp. 56–67. Available at: <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.458.3854&rep=rep1&type=pdf>.
3. Bramwell, B. and Meyer, D. (2007) *Power and Tourism Policy Relations in Transition*, *Annals of Tourism Research* 34, pp. 766–788. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.annals.2007.03.009>.
4. Pritchard, A. (2007) *Tourism and gender: embodiment, sensuality and experience*, CABI Publishing, pp. 90–102. Available at: <https://cabidigitallibrary.org/doi/10.1079/9781845932718.0000>.
5. Bruner, E.M. (2004) *Culture on Tour: Ethnographies of Travel*, Chicago, University of Chicago Press, pp. 78–86. Available at: <https://press.uchicago.edu/ucp/books/book/chicago/C/bo3641772.html>.
6. Obrador, P., Crang, M. and Travlou, P. (2009) *Cultures of Mass Tourism: Doing the Mediterranean in the Age of Banal Mobilities*, Aldershot: Ashgate, pp. 67–78. Available at: https://www.academia.edu/312400/Cultures_of_Mass_tourism_Doing_the_Mediterranean_in_the_Age_of_Banal_Mobilities.
7. Hall, C. M. (2000) *Tourism planning: Policies, processes and relationships*, Harlow: Prentice Hall, pp. 17–26. Available at: https://www.researchgate.net/publication/306088428_Tourism_Planning_Policies_Processes_and_Relationships.